

Paavolaisten Sukuseura ry.

JÄSENLEHTI NO 7

Helmi­kuu 1983

Sisällys:

Johtokunta.....	2
Puheenjohtajan palsta.....	3
Sukukokous 4.7.1982 Kangasalalla.....	3-4
Paavolaisten suvun ensimmäinen sukukokous.....	5-6
Heiki-Juosi Poja-Poja - harrastukset.....	7
Vanhät kuvat kertovat.....	8-9
Uuden vuosisadan koittaessa.....	10-12
Paavolaisten suvun Joutselän haara.....	13-15

LUHTA
MAILMAN MERKKI

Johtokunta

Reino Paavolainen

puheenjohtaja

Aleksis Kivenkatu 32 B 47
33200 Tampere 20

Puhelin 37093

Väinö Paavolainen

varapuheenjohtaja

Länsilahdenkuja 4 D
00210 Helsinki 21

Puhelin 6926860

Toivo Paavolainen

sihteeri

Porttikuja 2 F 67
00940 Helsinki 94

Puhelin 304654

Martti Paavolainen

suvun kunniajäsen

Pengerkatu 22 C 49
00500 Helsinki 50

Jaakko Paavolainen

Bulevardi 11 A 10
00120 Helsinki 12

Puhelin 649899

Rauno Paavolainen

Santunkatu 6

15150 Lahti 15

Puhelin 334401

Lauri Paavolainen

47710 Jaala

16800 Koski

Aili Bister

Vuorikatu 24 C 50

15110 Lahti 11

Varajäsenet

Väinö Paavolainen

Falanderinkatu 20 A 24
67200 Kokkola 20

Tapio Paavolainen

14700 Hauho

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Usein jäsenlehdessämme on pyydetty tietoja suvun jäsenistä ja heidän vaiheistaan.

Jäsenlehden n:o 5 lokak. 1981 kannes-
sa olevan kirjoituksen viimeisessä
kappaleessa on lehden toimitus vedon-
nut jäseniinsä tietojen saamiseksi
sukuun kuuluvilta jäseniltä. - Vali-
teettavasti ei yhtään ole saapunut.

- Tosin Kangasalan sukkokokouksessa
1982 saatiin jonkin verran täydennystä,
mutta lisää kaivattaisiin.
(Etsi käsiisi lehti ja lue kappale.)

Sukuseuran arkisto, jota hoidamme, kai-
pasi kovasti lisätietoja voidakseen
pitää henkilötiedot ajan tasalla.

Olemme mm. käyneet sukulehdessä julka-
semaan kuva-aukeamaa, jossa esitellään
vanhimpia sukuun kuuluvia henkilöitä
lyhyin maininnoin heidän toimistaan.

Lähiaikoina kuitenkin meiltä loppuvat
kuvat ja tiedot, joten jos teillä joilla-
kin sattuu olemaan vanhoja valokuvia
ottakaa niistä jäljennös jossain valo-
kuvausliikkeessä ja toimittakaa meille.

Samalla ilmoittakaa kuvassa olevan (ole-
vien) henkilöiden nimet, syntymäajat-
ja paikkakunnat, isän nimi, ammatti,
mahdollinen kunnallinen tai valtiollinen
toiminta, luottamustoimet, harrastukset
ym.

Perheestä puolison nimi, syntymäaika- ja
paikkakunta, missä ja milloin vihitty,
vihkijäid nimi, paljonko lapsia sekä puo-
lison isän nimi.

Kun aika kuluu ja elämä jatkuu iloineen
ja murheineen, silloin toivoisimme muista-
van meitä vaikkapa kortilla, valokuvalla
ja pienellä kirjelappusella missä ilmoit-
taisitte tapahtuneesta.

Puutosta on nuorten ja nuortenparien koh-
dalla. - Pyyntöämme ei koske henkilöitä
joilta jo olemme saaneet tiedot. - Arkis-
toon otamme mielihyvin vastaan kirjoituk-
sia, muisteloita, valokuvia selostuksineen
ym. varustettuna lähetettävän nimikirjoituk-
sella.

Toivoisimme saavamme jokaisesta sukumme
jäsenestä seuraavat tiedot:

Sukunimi; ristiminimet, syntymäaika
ja paikkakunta, kuolinaika ja paikka-
kunta, mihin haudattu. Vanhempien
nimet.

Vihkimisaika- ja paikkakunta; kuka
vihkinyt (nimi).

Puolison nimi; syntymäaika- ja paikka-
kunta. Kuolinaika, mihin haudattu.
Puolison isän nimi.

Tiedot lapsista; nimet, syntymäaika-
ja paikkakunta. Kuolinaika (missä).

Valokuvat: toivotaan ristiäiskuvia,
komfirmaatiokuvia, vihkikuvia, miehuus-
vuosien kuvia, vanhuuskuvia ja hauta-
kuvia.

Osoitteemme on:

Maj-Lis ja Reino Paavolainen
Aleksis Kivenkatu 32 B 9

33200 TAMPERE 20

SUKUKOKOUKSESSA 4.7.1982

todettiin, että suvun vanhin elossa-
oleva naispuolinen jäsen on edelleen
leskirouva Mari Pietarintr. Pimiä o.s.
Paavolainen s. 23.9.1886 Kivennavalla.
(T.219)

Vanhimmaksi suvun miespuoliseksi jäse-
neksi todettiin eversti Pentti Jooseppi
Joosepinp. Arra s. 27.5.1903 Messukylässä.
(T.221)

Vanhimmaksi Paavolaisen nimeä kantavaksi
miespuoliseksi suvun jäseneksi todettiin
opettaja Oma Martti Mikonp. s. 27.12.1903
Kivennavalla (T.101). Hänet valittiin
suvun kunniajäseneksi.

Nuorin sukkokokoukseen osallistunut jäsen
oli Joonas Mikael Ilpomp. Paavolainen
s. 11.7.1981 Heisingissä (T.1032).

PAAVOLAISTEN SUVUN ENSIMMÄINEN SUKUKOKOUS KESÄKUUN 29. PÄIVÄNÄ 1936
KIVENNAVAN PITÄJÄN VUOTTAAN KYLÄSSÄ

Seuraavassa muutamia hajamaisia muistikuvia Paavolaisten ensimmäisestä sukukokouksesta, joka pidettiin Kivennavan pitäjän Vuottaan kylässä maanviljelijä Johannes Antinpoika Paavolaisen (T.38) Kultala-nimisellä tilalla.

Johanneksen ehtoisa emäntä Hanna o.s. Paavilainen oli aivan lähinaapurin tytär samasta kylästä. Hanna oli erittäin ahkera ja näppärä emäntä, joka apulaisineen oli järjestänyt pitopöydän johon kuului mm. monenlaisia piirakoita, vesirinkeliä ja kaurakisseliä.

Kivennavan pitäjän Kaukolempiälään alkuun asettuneen Pietari Tuomaanpojan jälkehen suvun asuinpaikaksi oli tullut Vuottaan kylä ja siitä johtuen kokous oli järjestetty sinne.

Jo aikaisin saman vuoden kesällä olivat Tirttulan sukuhaaraan kuuluvat Mikko (T.58) ja Erkki (T.60) Paavolainen sekä Vuottaan sukuhaaraan kuuluvat Matti (T.36) ja Antti (T.39) Paavolainen alkaneet suunnitella tällaista suvun kuuluvien kokoon kutsumista.

Ajatus tällaisen kokouksen aikaansaamisesta oli kuuleman mukaan aiheutunut siitä, että oli kulunut n. 300 vuotta siitä kun suvun kantaisä oli asettunut Kivennavan pitäjän Kaukolempiälään. Tarkkaa aikaahan ei ollut, koska Karmaksen kirkot niin myös Kivennavan olivat useita kertoja tuhoutuneet ja kirkonkirjat samoin.

Sukukokouksen pitämisen aika kesäkuun 19.päivä määräytyi kantaisän Pietarin nimipäivän mukaan.

Aika oli myös kesän kauneinta aikaa tällaiselle sukujuhlalle ja tämän ensimmäisen sukujuhlan jälkeen on kokouspäivä myöhemmin ollut aina sama tai lähinnä oleva pyhäpäivä.

Sovitus juhlapäivän aamulla lähti Viipurista sukua linja-autollinen, auto oli siis "kantti kertaa kantti ynnä lippa"-mallia ja siihen mahtui ehkä 20 henkeä. Enää en muista keitä Viipurilaisia meitä oli.

Olimme mieheni kanssa menneet juuri juhannuksena kirkonhain ja tietenkäin katselin vain sulhastani Johannes Mi-konpoika (T.62).

Karjalan kannas oli kauneimmillaan. Mm. Kyyrölän kylä, jonka kautta matkamme kävi, oli valkoisenaan juuri kukkiivista kirsikka- ja omenapuista.

Kun pääsimme perille Vuottaalle, oli siellä jo runsaasti suvun jäseniä eri puolilta pitäjää ja muualtakin Suomesta ja lisää tuli niin, että lopulta sukua oli koolla arvioita 80 - 90 henkeä.

Juhla alkoi hartaushetkellä, jonka piti Matti Antinpoika (T.36). Hartaushetken jälkeen hän kertoi omasta lapsuudestaan, muistellen mm. isänsä Antin Pietariin tekemiä kauppamatkoja, joilta tämä oli tuonut lapsille tuomisiiksi "pomposkia"-karamelleja. Matilla itsellään oli mukanaan iso pussillinen saman tapaisia karamelleja, joita hän tarjoi läsnä oleville.

Erkki Pietariinpoika (T.60) selosti esitelmässään suvun aikaisempia vaihteita.

Olavi Pietariinpoika (T.80) lausui laulimansa runon.

Tämän jälkeen alkoi tutustuminen.

Yksi ja toinen alkoi kysellä "mikä siunimme on? Mistä päi se oot, mikä siunissäs nimi on?" jne.

Joku kertoi toiselle kuulumisia jne.

Emmi Valmun (T.426) sukujuhliin valmistama ja arpaiaisvoitoksi lahjoittama pöytäliina. Liinaa kannattelevat: M-L Paavolainen Tamperelta ja Pirkko Paavolainen Jaalasta.

Liinan voitti Leena Strott o.s. Ristolainen. Hänen mukanaan liina meni Saksaan. Leena oli sukukokouksen aikaan kotimaassa tehvehtimässä vanhempiaan, Jussi

ja Toini Ristolaista (T.728). Toivottavasti liina siellä vie-raalla maalla tuo tuulahduksen syntymämaasta ja siellä olevista juurista.

Onnittelemme voittajaa !

HEIKI-JUOSI POJA-POJA - HARRASTUKSET

TAULU 68/86

Olen nyt 4 lapsen mummo ja kolminkertainen anoppi. Näin on aika kuluut ja monet rattaistat sukukokoukset ja -juhlat pidetty eri puolilla tätä rakasta isänmaatamme ja solmittu monia hyviä ystävyssuhteita sukulaisten kesken.

Tuo edellä kerrottu kokous ja juhla jäi kuitenkin tunnetusta syystä ensimmäiseksi ja viimeiseksi Kivennavalla.

On ilahduttavaa, että nuorempi polvikin on alkanut kiinnostua tästä sukuaatteesta ja tuoneet myöskin "vuunukat" mukanaan.

Muistikuvat pani paperille -
Erna Sylvia Paavolainen (o.s. Kokkonen) (T.62)

Alkuseurustelun jälkeen alkoi ruokailu. Emännät olivat kattaneet aurinkoiselle pihamaalle nurmikolle pitkät pöydät. Oli ihana päivä nauttia ateria ulkona.

Vanhan tavan mukaan miehet ruokailevat ensin ja vasta sen jälkeen naiset ja lapset.

Vanhat rouvat kaurakiisseliä syödessään kehuivat "nii on hyvää ku ennen vanhaa ku mamma koton laitto".

Päivä jatkui edelleen samoissa tutustumisen ja seurustelun merkeissä. Kävimme myös ylhäällä mäellä katso-massa sukutalon aivan vanhaa paikkaa, missä oli enää kivi jalka jäljellä. Sieltä oli talo kuulemani mukaan muuttettu tälle alueelle, mutta sitäköään ta-kokousta pitämässä, mutta sitäköään ta-loa ei ollut enää olemassa, vaan paikalla oli joitakin vuosia aikaisemmin rakennettu talo.

Hanna-täti kertoi, että sulhaseni Johannes oli joskus 20-luvulla koulu-poikana maalla Vuottaalla ollessaan kiivennyt pihamalla vielä olevan ns. viintikaivon nostotangon huipulle ja hänen mummonsä Maria oli raamattu kädessä rukoillut "tule hyvä juho pois muuten sie puttoot kaivoon".

Aika kului rattaistasi ja sitten olivat emännät taas järjestäneet makoi-san kahvipöydän monenlaisine piirakoi-neen ja vehnäsiineen.

Kahvitarjoilun aikana lehtori Sasu Pimiä piti hauskan puheen "sukuun tun-keutuneiden" puolesta.

Tämän jälkeen seurasi sitten jo hyvästijättöjen ja kiitosten aika ja niin oli ensimmäinen suvun kokoontu-minen päättynyt.

Alllekirjoittanutkin kuuluu niihin Sasu Pimiän mainitsemiin "sukuun tun-keutuihin".

Voipielan kylä (voipiala) oli aikojen saatossa syntynyt mäkiselle ja kivisel-le maaperälle, jossa joet ja lammet eivät viihtyneet.

Kevät-tulvat virtasivat kohisevin koskin aina jonnekin kauemmas, turpeiden tuntumaan.

Lapsien vesileikit päättyivät aina kesän tullen lyhyeen.

Ainoa soutelu- ja uintipaikka meille pojan-nassikoille oli hoviruutta, jonka toisessa päässä samaa vesi vii-pyi pitempään.

Tekojärven oli aikoinaan rakennuttanut omalle pojilleen kronsdatilainen tukkukauppias Kasloyski.

Suulajärvi, Kotselänjärvi ja Viherlammi vetivät puoleensa isompia poikia, mutta me pienemmät taapersimme vielä kotikujasilla - possujen seurana.

Kun sitten keväällä Koslovan Valoti pääsi Pietarista koululomalle, niin siellä ne kesäpäivät sitten kulutettiin aina pitemmän matkan takana - Liikolan ja Kotselänjoen varressa.

Valoti oli minua muutaman vuoden vanhempi, hyvin huolehtivainen, mutta myöskin hallitseva luonteeltaan. Ei sopinut onkeaan pistää hänen valitsemansa joen-poteroon vaan kauemmas ja tietysti kalattomaan poteroon.

Hyvinpä me muuten Valotin kanssa pärjättiin, hänellä kun oli aina niitä suuren-maailman "nakkiaisia" tuomisi-na joita sitten yhdessä mutusteltiin.

Valoti kartutti aina seurassani suomenkielen taitoaan ja minä puolesta-ni sitä "paruskin panimoimista".

Tuli tietysti sitten aika jolloin kintut venyivät sen verran, että pää-sin jo isoisten joukkoon talviongelle kauemmas.

Talvionginta, nyk. pilkkiminen oli silloin kovassa huudossa aikamiestenkin keskuudessa.

Kannakselaisten tiedetään tuoneen tavan evakkotuomisina muualle suomeenkin, jopa kilpailujen arvoiseksi.

Terijoelle tullessani oli pilkkiharrastus jo kovassa huudossa.

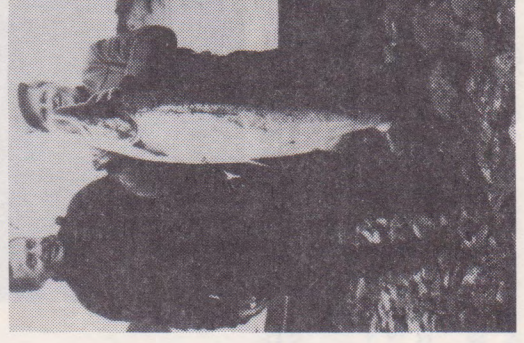
Siellä suomenlahden sopukassa Kronsdatin silhuettien varjossa sitä miesjoukolla aina sunnuntaisin harrastettiin, joskus lipsahdettuamme aina rajavitsan toiselle puolelle, parhahti heti naapurin moottorikelkan ääni kronsdatin tuntumassa ja meille tuli kiire takaisin omalle puolelle.

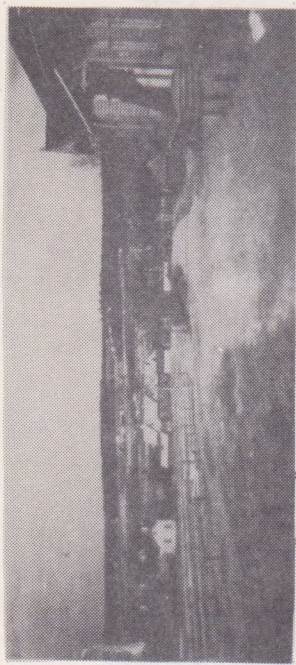
Parhaat kalakarikat olivat usein naapurin reviiirillä.

Eipähän tuo kalojen narraaminen sitten helpottanut isompanakaan vaan paheni mokoma vuosien vieressä.

Vuosikymmenet tuolla Lapin kairoilla jopa viran puolesta matkustellessa, tuli aina sen verran omaakin aikaa tarpoa purojen ja kuuluisien suurjokien varsia, josta kertoo alla oleva kuva.

- Toivo Paavolainen

NÄKYMÄ KIRKONMÄELTÄ KYLÄLLE.
VAS. KUNNANTALO. KESKELLÄ EERIKÄISENKUURAH. OIK. PITÄJÄNTUUPA.

PIETARI ANTTIN PAAVOLAINEN RUOLISO MARIA PIETARIN os. KÄÄPÄ
s. 2/2. 1847 - k. 5. 12. 1906.
T. 32.

15 LASTA.
KAUPPIAS - ja MAANVILJELIÄ
OLI KIRKONISÄNTÄNä v. 1888 - 1902.
SAI NIMEN "KIRKON PEKKO."

KIVENNAIAN TUHOTTU HAUTAUSMAA. 29/8 1941.
KATRI PAAVOLAISEN HAUTAMUISTOMERKKI
- TEHYT EML HALONEN.

EDESSÄ OIK. KIVESSÄ OLEVA TEKSTI:
TUOMAS PAAVOLAINEN * 29/8 1841. + 28/11 1908.
ANNI os. KÄÄPÄ * 4/5 1845. + 12/7 1882.
HANNA os. STRENG * 20/7 1856. + 7/5 1910.

ADAM ANTTIN PAAVOLAINEN, KATRI PIETARIN os. KÄÄPÄ.
s. 2/8 1855. - k. 2/5 1897. s. 5/11 1859 - k. 24/5 1903.
T. 34.
13 LASTA.
KAUPPIAS RAIVOLASSA.

KIVENNAVAN KIRKKO v. 1934
VAS. PITÄJÄNTUUPA. KATSO KIVENNAVAN HISTORIA siv. 200 - 202.

JOHANNA (HANNA) PAAVOLAINEN, os. STRENG.
s. 29/7 1836

TUOMAS ANTTINPOIKA T. 30
PAAVOLAINEN
s. 28. 8. 1841 - k. 28. 11. 1908.
OLI KIRKONISÄNTÄNÄ v. 1870 - 1888.
KAUPPIAS.

ALOITTI AHJÄRVELLÄ JOSTA
SIIRTYI KAUPPIAASIKSI RAIVOLAAN.
LAPSA 16.

ANTTI ANTTINPOIKA T. 33 PAAVOLAINEN s. 30. 11. 1853 - + 6. 6. 1930.
RUOLISO HELENA MATINT. os. SUOKAS s. 4. 10. 1867 - + 16. 3. 1944.
KAUPPIAS TERJOELLA. LAPSA 11.

UUDEN VUOSISADAN KOITTAESSA

Oudot ja tuntemattomat olivat aikalaisille ne käänteet, jotka kohtalo oli varannut niin Suomen kuin Karjalan kannaksellekin vuosisadalla, jota saadaan 19.:ksi. Mutta ne eivät tulleet aivan heti vaan vuosien myötä, kuten varsinaisen kehitys yleensä.

Uudenvuoden päivänä 1800 päinvastoin Suomi uinui täyttä päätä Ruotsi-äidin helmoissa ja Karjalan kannas lahjoitusmaa-kauden pimeässä yössä. Eikä mitään toivoa näyttänyt olevan.

Kivennapa muodosti koko 150 vuoden ajan vain yhden lahjoitusmaan, joka semmoisenaan kulki kädestä käteen. Vuonna 1780 se oli siirtynyt kreivi Peter Ivanovitsh Soltikoville ja hänen perillisilleen, kunnes Venäjän kruunu 1820 osti heiltä sen.

Minkäläiseksi Kivennavan talonpojan asema Soltikovin kaudella muodostui, on tutkittava. Kenties se oli helpompikin kuin sitä seuranneella kaudella, jolloin voinaan puhua lähes täydellisestä Systemäkin asehtehtaan työrjuudesta, mutta joka tapauksessa asetehdas oli jo varhaisista ajoista merkinnyt suuria päivityörsituksia ja näin varmasti oli Soltikovinkin kaudella.

Jo 1767 Kivennavan talonpojat olivat valittaneet kaikista Systemäkin tuottamista haitoista: metsien hyväksikäytön kiellosta, niittujen jäämisestä patojen veden alle, uuden pellon raivaamisen vaikeuksista ym., mutta muutoksia ei liene tapahtunut.

Työt asehtehtaalla olivat raskaita ja kuluttavia ainakin sulattojen kuumuudessa. Halokojen hakuuta ja niiden kuljetusta oli loputtomasti. Veroja ei ehkä muistettu kerätä, mutta ne olivat sitä suurempina rästeinä edessä myöhemmin.

Kivennapa käsitti tähän aikaan n. 220 taloa ja jo lähemmäs 6000 henkeä. Tässä kokonaisuudessa Paavolaisten suvun muodosti vielä pienen tekijän, joka enimmäkseen asuikin syrjäisessä Vuottaan kylässä.

Mutta muodostihan se nyt jo useita perheitä, jotka tietysti avioliittojen kautta olivat kosketuksissa eri tahoille pitäjää.

Kuudennusmies Matti (1732-82) ja hänen vaimonsa Helena (1732-89) olivat jo kuolleet, mutta heidän lapsensa muodostivat vuosisadan vaihteen tienoilla 6-7 perhettä ja siis melkoisen joukon toisilleen mitä läheisintä sukua olevia ihmisiä.

Vanhin niistä oli Johanneksen ja Valpurin jo 1774 syntynyt perhe, jonka suvun ruudesta ei voi olla vuosisadanvaihteessa täysin varma eräiden kuolinaikojen puuttumisen takia. Heillä kuitenkin saattoi olla elossa 6 lasta, joista vanhin (Matti) oli jo 16-vuotias. Perheen pää kuitenkin kuoli 31.1.1799 näkemättä utta vuosisataa, mutta hänen leskensä Valpuri (o.s. Brendtz) jatkoi elämänsä Vuottaalla.

Toisen perheen muodostivat Jaakko Mattinpoika Paavolaainen (1758-2809) ja Johanna (Hanna) o.s. Ziterlain (1762-?), aviossa vasta vuodesta 1779 lähtien. Tässä vaiheessa heillä oli elossa kaksi, ehkä kolme lasta, joista vanhinkaan ei voinut olla yli 13 vuoden.

Jaakon perhe oli hyvin huono-onninen lasten suhteen, jotka pyrkivät kuolemaan aivan nuorina.

Talo Vuottaalla oli varmastiikin käymässä sieluttomaa ahtaaksi. Jaakko näyttää perheineen muuttaneen viimeistään vuosisadan alussa Kekrollan kylään, joka oli Vuottaalta paljon suurempi ja sijaitti Vuottaalta Tonterin rajakylään vievän tien varrella.

Jaakon ja Johannan viimeinen lapsi, Matti (1.6.1804-25.12.1821) syntyi siellä. Ilmeisesti tässä oli kysymys suvun ensimmäisestä laajenemisesta kotikylän ulkopuolelle.

Kuudennusmies Mattin kolmas aikuiseksi kasvanut lapsi oli tytär Valpuri (Wallborg, Tässä kokonaisuudessa Paavolaisten suvun muodosti vielä pienen tekijän, joka enimmäkseen asuikin syrjäisessä Vuottaan kylässä. Mutta muodostihan se nyt jo useita perheitä, jotka tietysti avioliittojen kautta olivat kosketuksissa eri tahoille pitäjää.

He lienevät asuneet Kauksamon kylässä. Siellä Valpuri ainakin kuoli.

Se oli Kymmenkunta taloa käsittänyt kylä Vuottaalta Rautuun päin mentäessä. Tietomme tästä perheestä ovat vaillinaiset, mm. Rieti Pohjalaisen syntymä- ja kuolinvuosikien puuttuvat, emmekä tiedä oliko heillä lapsia.

Mutta koska avioliitto oli kestänyt kuusi vuotta, heillä siis saattoi niitä olla, joten leskimies Pohjalainen mahdollisine lapsineen saattaa muodostaa suvun kolmannen perheen.

Neljäs perheen muodosti Heikki Mattinpoika Paavolaainen (16.3.1767-17.2.1840) joka 28.12.1786 oli vihitty Maria Mattintytär Pullisen kanssa (2.3.1768-30.11.1832) kanssa. He näyttävät koko ajan asuneen Vuottaan yhteisessä talossa, vaikka lapsia kertyikin tuvan lattiaa täyttämään.

Vuosisadan vaihteessa heillä oli neljä elossa olevaa lasta ja sen jälkeen syntyi vielä kolme.

Kun tarkastellee Heikin ja Marian perheen faktoja sukuluettelon pohjalta, huomaa, että kaikki aviointuneet tyttäret, Kristiina, Saara ja Maria naitettiin tavotoman nuorina, 16-17 vuotiaina.

Allekirjoittaneelle tämä ensisijaisesti kertoo suuresta taloudellisesta ahdingosta ja siinä samalla tilanpuutteesta Vuottaan talossa no 3, vaikka en halua kieltää, että muunkinlaiset realistiset selitykset ovat mahdollisia.

Vuottaan talossa näet asui vuosisadan vaihteessa tietämämme mukaan myös kuudennusmies Mattin suuren lapsiperheen seuraava vesa Matti Mattinpoika Paavolaainen (23.5.1770-21.7.1804) puolisonsa Katarina Pietarintytär Moisanderin (1774-27.1.1808) kanssa.

Heidät oli kyllä vihitty (25.10.1793) Muolaassa, sillä Katarina oli sieletä kotoisin, mutta sinne he tuskin jäivät. Ainakin Mattin perin varhainen kuolema sattui Vuottaalla.

Sitäpaitsi tiedetään, että Katarina meni pian miehensä kuoltua uuteen avioliittoon (10.12.1805) talollisen poika Antti Jaakonpoika Hiiren kanssa, joka tuli kotivävyksi Vuottaan taloon no 3.

Uudessa aviossakaan Katarina ei ehtinyt olla kuin kolme vuotta. Tuoni korjasi hänetkin perin varhain.

Vuosisadan vaihteessa Mattin ja Katarinan avioliitto muodosti suvun viidennen perheen. Kolme lasta oli jo syntynyt, joskin niistä vain yksi oli elossa.

Vuonna 1800 (31.10.) syntyi Kristiina tytär ja myöhemmin (1804) Niilo (Niclas).

Ja näin tulemmekin kuudenteen perheeseen. Sen muodostivat Liisa Mattintytär Paavolaainen (Elisabeth, 19.6.1774-25.5.1841), joka 1793 vihittiin Matti Simonpoika Höltän (15.9.1768-?) kanssa.

Tämän enempiä ei juuri tästäkään perheestä toistaiseksi tiedetä. Saanee siiltä olettaa, että Liisa avioliiton myötä siirtyi pois Vuottaalta. Kuollessaan hän asui Ylentölän kylässä pitäjän kaikkein koillisimmassa kulmuksessa ja tietävästi tämä oli Hölttien kotikylä.

Päädymme siihen lopputulokseen, että vuosisadan vaihtuessa sukumme käsitti viisi tai kuusi perhettä: kymmenkunta aikuista ja lapsia ainakin 11, mutta mahdollisesti enemmänkin.

Maisen vaelluksensa lyhydestä huolimatta kuudennusmies Matti ja hänen Helenansa, joiden varassa sukumme jatkuu, olivat kokonaan oli, saivat aikaan 3. sukupolven, jopa niin runsaana ja elinvoimaisena, että se on luonut perustan suvun nykyisellekin suuruudelle.

Silti tämän sukupolven elämä ei ole voinut olla onnellista meidän mittapuuideemme mukaan. Kaiken todennäköisyyden mukaan he ovat niin monien Kivennapalaisten ja kannaksen talonpoikien tavoin joutuneet kantamaan lahjoitusmaa-ajan koko köyhyyttä ja kärsimystä sen pimeimpänä ja toivottomimpana aikana.

Kivennavan muista olosuhteista mainittakoon, että kirkkoherra oli Johan Bergstein (1785-1807), jonka tulleessa virkaan pää-tettiin, että jokainen talonpoikaissparsi osallistuisi 20 kop. summalla papillan kasinkertaisten ikkunoiden, ikkunaluuk-kujen, uusien ovien ja kaakeliuunin hankkimiseen.

Vuosisadan vaihtuessa Linnmäen pappi-laan kuului toistakymmentä rakennusta, joista eräät, kuten navetta, savutupa ja aitta asumiseen kelpaamattomia. Mutta kirkko sijaitsi vieläkin Hanska-suomäellä, vaikka uutta jo suunnitel-tiin.

Bergsteinin tehtäväksi tuliikin pitä-jän kuudennen, Pyhän Pietarin kirkon rakennuttaminen 1804-1808, vaikkei hän ehtinytkään nähdä sitä valmiina.

Lukkarina näyttäisi olleen edelleen Fredrik Platan, joka tunnettiin jo 1770-luvulta. Suntuona oli Johan Häkkinen.

Jos kukaan ihminen ei voinut välttää elämässään kosketuksia kirkon palve-lujiin, niin varsin monet tulivat tuntemaan myös koulumestarin, jona vuodesta 1792 lähtien toimi haudan-kaiva ja Fredrik Likander (1756-1824). Oli siis olemassa pitäjänkoulu, ja talot joutuivat maksamaan hänen palk-kansa:

2 kappaletta ruista joka talolta, 4 kop. rahaa jokaiselta torpparilta ja sa-hurilta ja 2 kappaletta ruista loisilta vuosittain. Lisäksi oli tuotava kuorma poltto-puita jokaisesta talollisen lapsesta, joka kävi koulua.

Vaikka emme tiedä mitään sukumme las-ten koulunkäynnistä, on selvää, että pelkkä tällaisen instituution olemassa-oli on muodostanut ongelman heidän elä-mässään, sillä vaikka lapsia ei voitu pakottaa lähettämään kouluun, siitä voitiin kuitenkin nuhdella ja koulu-mestarin palkka oli maksettava.

Piispanarkastuksessa 1792 havaittiin lapsia laiskahkosti lähetettävän kouluun. Mahtoiko Vuottaan no 3:sesta-kaan olla ketään?

Toisaalta jokaisen tuli käydä ainakin rippikoulu päästäkseen naimisiin ja sen varmasti ovat käyneet myös Vuot-taalaiset.

Mainittakoon vielä, että v. 1797 valit-tujen kuudennuomestien joukossa mainitaan Antti Hiiri, joka saattoi olla sama hen-kiö, joka avioitui Katariina Paavolai-sen (o.s. Moisander) kanssa.

Yksitoikkoisen elämän keskeyttivät van-halla Kivennavalla kihupyhät 10. Kolmi-naisuuden jälkeisenä sunnuntaina.

Ne juonsivat alkunsa katoliselta ajalta ja säilyivät ihan nykyaikaan saakka. Kirkollinen puoli juhlissa oli pikem-minkin verhoa, ja papisto ei aina suo-pein silmiin niitä katsellutkaan. Mitään lähempiä kuvauksia näin kaukaisen ajan kihupyhistä ei kuitenkaan liene säilynyt.

Sukumme kannalta mainitsemisen arvoista on, että Inkerinmaalla 1781 syntynyt herätysliike levisi Lempäälästä yli rajan Ylentöjän kyään, jossa erityisesti lautamies Yrjänä Hölttä (1769-1843) mal-nitaan ahkerana sanan viljelijänä.

Kun tämä herätysliike vaikutti puolen vuosisadan ajan ja kun Liisa Matintytär Paavolainen oli naimisissa tässä kyläs-sä Matti Höltän kanssa, on mitä toden-näköisintä, että tämä liike on häntäkin jotenkin koskettanut. Liikkeen jäsenet pitivät yhteisiä koko-uksia lauantai- ja pyhäilltoina.

- Jaakko Paavolainen

PAAVOLAISTEN SUVUN JOUTSELÄN HAARA

Paavolaisten suvun jäsenet muuttivat Joutselkään silloin, kun Heikki An-tinpoika Paavolainen, synt. 6.1.1836, meni naimisiin Joutselässä.

Tämän Heikin isä Antti Paavolainen oli synt. v.1814 ja oli vihitty Maria Kuortin kanssa 14.12.1834. Heillä oli 11 poikaa ja ne asuivat kaikki Kivennavan pitäjän Vuottaan kylässä.

Näistä 11 pojasta 7 poikaa jatkoivat sukua ja he muuttivat Kivenna-van pitäjän eri kyliin siten, että vanhin poika Heikki muutti Joutsel-kään, Tuomas ja Atami Raivolaan, Pietari Kivennavan Kirkonkyliään ja Antti Terijoelle. Johannes ja Mat-ti muuttivat isänsä ja äitinsä kans-sa Tirttulaan, jonne myöskin muutti poika Mikko. Kolme poikaa oli kuollut jo lapsena.

Olen siis laskenut Paavolaisten su-vun muutaneen Joutselkään silloin kun Heikki Paavolainen vihittiin Joutselässä ensimmäiseen avioonsa 9.12.1860 Johanna Kirjavaisen kanssa, joka oli synt. 12.2.1843.

Tämä avioista syntyi Joutselässä kaksi poikaa, Josef (kutsuttiin Joosepiksi), joka oli syntynyt 11.4.1862, ja Matti, synt. 10.1.1865.

Tämä Heikin ensimmäinen vaimo kuoli kuitenkin jo 21.6.1866 ja Heikki me-ni toiseen avioon 26.1.1868 Maria Kukkosen kanssa.

Tämä toinen vaimo kuoli jo 14.9.1869 ja Heikki meni kolmanteen avioliit-toonsa 22.1.1871, tällä kertaa He-lena Hännisen kanssa, joka oli synt. 25.7.1847.

Tästä kolmannelta avioliitosta oli tietääkseni 6 lasta: Anna (Kuru), Maria (Munne), Kaarina (kuoli jo lapsena), Helena (Hoppania), Antti ja Juho. (Johannes).

Heikki Paavolainen kuoli verrattain nuorena, 4 päivää vaille 58 vuotta, 2 päivänä tammikuuta 1894.

Vaimonsa Helena Hänninen kuoli vuonna 1926, siis vasta noin 32 vuotta mie-hensä jälkeen.

Tämän mummon muistimme me kaikki Heikki Paavolaisen lastenlapset.

Heikki Paavolaisen kuolemasta on äi-tini kertonut, että hän kuoli Venäjän puolella ollessaan Pietarin matkalla.

Allekirjoittanut on syntynyt 1908 ja muistini ulottuu vasta tuonne 1912-13 paikkeille. Sitä ennen oli Joutselän Paavolaista, nimittäin aikuista, ehtinyt kuolla jo Joutselän kantaissä Heikki Paavolainen v. 1894, ja hänen poikansa Jooseppi (Josef) Paavolainen v. 1906, sekä tämän poika Heikki Jo-hannes Paavolainen v. 1911.

Viimeksi mainitun surullisen tarinan onkin kertonut hänen poikansa Toivo Paavolainen jäsenlehdessä 6/1982.

Muittena poikaloa olenkin saanut seurata sitten melkein henkilökohtai-sesti.

Siiitä alkaen kun minä rupean muista-maan, oli Paavolaisten pelot kylässä jaettu neljään osaan, joita hallitsivat Heikin pojat Jooseppi, Matti, Ant-ti ja Juho.

Nämä maat sijaitsivat toisella puolel-la maantietä kuin Joutselänjärvi ja niiden niityt ulottuivat aina Tammi-ojaan saakka.

Jooseppi ja Antti Paavolaisen pelot olivat maantien varrella, Matti ja Juho Paavolaisen pelot kauempana maan-tiestä.

Joosepin peltojen osalla oli maantien varressa pikkuinen suo, jota oli yri-tetty kuivattaa kaivamalla oja maan-tien aliitse järvelle päin. Osittain-han tämä toimenpide auttoiakin, mutta ei se saanut suota kokonaan kuivamaan.

Kullakin veljeksellä oli oman pelton-sa kohdalla omat rakennuksensa, vaikka vielä minun aikani huomasi, että Heikki Paavolaisen "kartano" oli ollut Antti Paavolaisen talon kohdalla, mutta osa siitä oli purettu.

Heikki Paavolaisen aikuiset tyttäret olivat menneet naimisiin ja muuttaneet muualle.

Anni ja Maria olivat menneet naimisiin Karvalaan, jossa Anni oli naimisissa Esa Kiurun kanssa ja Maria Tuomas Munnen kanssa.

Nämä Esa Kiuru ja Tuomas Munne olivat maanviljelijöitä ja he tulivat toimeen melko mukavasti.

Esa ja Anni Kiurulla oli kaksi lasta, Johannes ja Tyyne. He asuivat omalla tilallaan Karvalassa siihen saakka, kunnes talvisota katkaisi v. 1939 heidän pönnistelunsa Karvalassa. He löysivät uuden kodin Tuuloksen kunnassa, jossa he myöskin elämänsä päättivät. Muut kuolivat luonnollisen kuoleman, mutta Tyyne Kiuru jäi auton alle ja menehtyi siihen onnettomuuteen. Heiltä ei jäänyt perillisiä.

Maria-täti meni siis naimisiin Tuomas Munnen kanssa. Heille syntyi tietäkseni kuusi lasta, Antti, Anna, Vihtori, Ida, Tuomas (Tommo) ja Juhho.

Tällä perheeliä on ollut murhetta enemminkin, sillä kaksi pojista sai surmansa toisen käden kautta. Vanhin poika Antti sai surmansa punaisten uhrina v. 1918, kun "puna-kentraali" Heikki Kaljunen ampui hänet Terijoen asemalla.

Toinen pojista, Tommo, sai surmansa Karvalan iltamissa, jossa hän oli mennyt sovittelemaan riitaa eräitten tappalioiden välillä. Hänet ammuttiin kuoliaaksi.

Näistä Munnen lapsista elää vielä kolme. Vanhin Vihtori Kangasalla, on naimisissa ja hänellä on yksi tytär.

Toinen pojista Juhho on myöskin naimisissa ja hänen vaimonsa on Anna Varsa ja he asuvat nykyisin Turussa. Heilläkin on yksi tytär.

Kolmas näistä lapsista Ida viettää vanhuudenpäiväänsä kunnalliskodissa.

Kolmas Heikki Paavolaisen tyttäristä, Helena, meni naimisiin Joutselään kauppias Juhon Hoppanian kanssa. Kun kauppias Joutselässä ei kannattanut, Juhon Hoppania oli jonkun aikaa osuusliikkeen palveluksessa, mutta siirtyi sitten Rajavartioston palvelukseen keskuksen hoitajaksi ja sitä tietä postin kuljettajaksi. Heillä oli neljä lasta, Hilja, Tyyne, Juhho ja Väinö.

Hilja ja Tyyne olivat naimisissa, mutta heillä ei ollut lapsia. He ovat jo kuolleet.

Juhho elää vielä poikamiehenä Lahdessa.

Väinö on naimisissa ja elää nykyään Jyväskylässä.

Väinö ja hänen vaimonsa Teresia, o.s. Ginström, ovat jäseninä Paavolaisten sukuseurassa. Heillä on kolme lasta, kaksi poikaa ja yksi tytär, jotka kaikki ovat naimisissa.

Ehkä sitten siirtyisin kertomaan Heikki Paavolaisenpoikien kohtalosta:

Vanhin pojista oli Jooseppi (Josef) Paavolainen. Hän oli synt. 11.4.1862 ja kuoli 26.8.1906.

Hänen vaimonsa oli Maria Mikontytär Pimiä, synt. 3.11.1864, ja kuoli 1942. Heidät oli vihitty 10.6.1883.

Heillä oli 7 lasta: Anna, Juhho, Heikki, Tuomas, Katri (kuoli jo ensimmäisellä ikävuodellaan), Antti ja Väinö. Anna meni naimisiin Vilho Nikkasin kanssa Uudellekirkolle.

Juhho Heikki, synt. 5.3.1889, kuoli 16.9.1911, oli vihitty 2.8.1908, Anna Savolaisen kanssa, joka oli synt. 27.12.1888.

Heillä oli kolme lasta, joista Sulo ja Eira kuolivat jo vuoden ikäisinä, mutta poikansa Toivo, synt. 1909, eiää vieläkin.

Toivo Paavolainen on kertonut surullisen tarinan isästään, hän menetti henkensä toisen käden kautta ja aiivan vahingossa.

Tuomas Paavolainen, synt. 28.12.1891 kuoli 3.10.1969.

Hän oli vihitty 8.6.1913 Helena Leskisen kanssa, joka oli synt.

9.8.1893 ja kuoli 10.3.1959.

Heillä oli kuusi lasta, joista Hemmo Unto synt. 2.3.1914, kuoli 14.10.1925.

Nämä lapset ovat: Uolevi, Mauno, Väinö, Hilikka ja Juhani. Näiden lasten elämä on jo toinen historia jonka he saavat kertoa itse.

Katri, synt. 23.9.1895, vihittiin 29.12.1912 Esa Savolaisen kanssa. He asuivat Tulokkaalla ja heillä oli monta lasta.

Antti, synt. 29.5.1898. Antti meni 1918 Venäjälle ja on tietävästi kuollut siellä.

Väinö, synt. 8.3.1901. Väinö muutti Amerikkaan, tarkemmin sanoen USA:han, ja meni siellä naimisiin. Heillä oli tietäkseni yksi tyttö.

Hän on kuollut siellä. Tätä Jooseppi Paavolaisen taloa Joutselässä hallitsi viimeiseksi Tuomas Paavolainen.

Hän kuitenkin lähti leipäänsä hankimaan rakennusmestarina.

Hän myi Joutselän talonsa Valkjärveltä tulleele uudelle asukkaalle, Kustaa Bisterin perheelle.

Aikaa en kuitenkaan enää muista, koska tämä tapahtui.

- Väinö Hoppania (T.741)

Jatkoo seuraavassa numerossa...

Tuomaan pojan pojan poika Joonas, sukukokouksen nuorin osanottaja, isänsä Ilpon sylissä. Taustalla äiti Marita ja Jaakko Paavolainen.